

När någon blir utsatt för ett brott i gränslandsvärlden, eller någon upptäcker att ett brott har begåtts, går den personen till den lagkunniga och anmäler det. Den person som är offer för brottet har sedan att själv ta reda på vem som begått brottet, ofta med hjälp av sin ätt eller av andra som gör en frivillig insats för lagen. Om man identifierar någon misstänkt så presenterar man sin misstanke för den lagkunniga och ber om tillstånd att gripa den personen. Om den lagkunniga utfärdar ett sådant tillstånd har den som utför gripandet rätt att tillgripa den mängd våld som krävs, något som ibland missbrukas. Om däremot den som grips försvarar sig med våld kan detta våld bestraffas, även om den gripna är oskyldig.

När någon är gripen är det dags för domstolen att förhandla. Ordförande är den lagkunniga och några biträden finns vanligtvis inte. Domen bestäms slutligen av den lagkunniga men denna förväntas lyssna på åhörarnas åsikter.

Åhörarna är alla som vill vara med och lyssna. De förväntas också yttra sig under pågående förhandling. Den lagkunnigas uppgift är att påminna åhörarna om vilka straff som brukar utdömas för liknande brott. Ofta brukar den lagkunniga också behöva försvara brottslingen så att inte alltför hårda straff döms ut, särskilt om brottslingen är en främling. I vissa fall kan det vara tvärtom, om någon från byn begått ett brott mot en främling så kan den lagkunniga behöva påpeka att brott behöver straffas. Den lagkunniga skall vara en förnuftsrost kan man säga. I vissa undantagsfall kan den lagkunniga utdöma ett straff som skiljer sig rejält från vad åhörarna tycker, men det är mycket ovanligt.

Åhörarnas åsikter värderas väldigt olika beroende på vem det är. En rik persons åsikter är mycket viktigare än en fattig, en som alla känner är mycket mer värd än en främling. Men man kan också vara känd i bygden som en ovanligt klok person och det spelar roll om man är värtalig eller om man kan anses tala i egen sak.

Man tillämpar principen om delvis skyldig, delvis straffbar. Om man anser att bevisen är lite svaga så utdöms ett mindre strängt straff. I princip kan två personer dömas för ett brott som en av dem har begått därför att man inte är helt säker. I vissa fall kan en hel by behöva dela på böterna för något som en person har gjort, därför att vem som helst i byn kan ha begått brottet. Det vanliga är dock att man, så att säga, måste upp i en viss grad av skyldighets-sannolikhet för att man skall få några böter.

De straff som kan utdömas är: böter, straffarbete, kroppsstraff, fredlöshet och dödsstraff. Fängelse finns bara för de allra rikaste. Ofta ställs ett bötesstraff mot något av de andra straffen. Fredlöshet är nästan ett lika hårt straff som dödsstraff eftersom det anses smutsa hela ättens heder, medan döden tvättar bort mycket av det vanhedrande.

I ett så starkt hederssamhälle som detta så kan det ibland vara så att det är mer vanhedrande att ljuga om sin oskuld än att faktiskt ha begått brottet. Det kan till och med vara så att det bästa är att erkänna brott som man inte begått och på så sätt framstå som hederlig i sina grannars ögon. Vissa domstolsförhandlingar kan ibland avslutas därför att en person som anses ha tillräckligt mycket heder svär på att något är sant.

En lagkunnig person bor i byn som alla andra men är vald i ett byråd till byns lagkunniga. Den som är lagkunnig förväntas lära sig gamla rättsfall i byn, samt hålla sig insatt i rättsfall i byarna i omgivningen. Det finns ingen lag direkt utan straff utdöms enligt praxis och tradition. Det är den lagkunnigas uppgift att se till så att domarna är någorlunda i linje med andra domar.

Undantagen från den här rättsordningen är förstås de som har makt. Det är mycket svårt för en bonde att anklaga en adlig. Å andra sidan anses det som en rejäl fläck på en persons heder om den

begår brott och få adliga ätter kan riskera att förlora heder på det sättet. Därför händer det att adliga ätter betalar ut böter till bönder som verkar kunna ställa till problem.

Parallellt med den här lagen finns en som gäller majestätsbrott och brott inom armen. Dit räknas brott som rör stämplingar mot landet eller Monarken eller spioneri, överfall på Monarkens soldater, sjöröveri eller liknande, liksom desertering, fylleri i tjänsten eller slarv med utrustning. Dessa brott behandlas av någon på lämplig post i den militära hierarkien.